

לימוד חזריפים – פרויקט הנצחה שרון שומרון

בספר החינוך נוכל לראות מצוות רבות שהשורש, הטעם, שלהן הוא הזיכרון:

שלא לאכול את גיד הנשה - "ובזכרם תמיד ענין זה על יד המצוה שתהיה לזיכרון, יעמדו באמונתם ובצדקתם לעולם".
שלא לשבור עצם מן הפסח - "לזכור נסי מצרים".

מצות קריאת שמע שחרית וערבית - "צריך על כל פנים זכרון תמידי במלכות שמים לשמרו מן החטא"
תפלין - "ואולי מתוך התמדתו במצות תפלין שהן זכרון גדול לאדם במלאכת שמים ישוב מדרכו הרעה ויטהר מכל גלויו".
לקבוע מזוזה בפתחים - "להיות זכרון לאדם באמונת ה' בכל עת ובאו לביתו וצאתו".

מספרים על נפוליאון שהגיע ערב אחד לרובע היהודי וראה להפתעתו שכל בתי היהודים חשוכים וקודרים, וכל בני הקהילה התכנסו בבית הכנסת והם קוראים שם קינות בקול בכי לאור נרות מעטים. נכנס נפוליאון לבית הכנסת, ושאל מה פשר האבל הכללי. כשאמרו לו שנחרב בית המקדש בירושלים וכמעט כל עם ישראל נפל בשבי והוגלה מארצו, השתומם נפוליאון ושאל מתי קרה הדבר הזה, וכיצד ייתכן שלא שמע על כך בדיווחים השוטפים שלו על הנעשה בעולם. היהודים ענו לו בהיסוס שהחורבן הזה קרה לפני יותר מאלף וחמש מאות שנה... נפוליאון התרשם עמוקות, ואמר: רק עם היודע לזכור את חורבנו במשך כל כך הרבה מאות שנים, יזכה גם לראות את בניינו המחודש.

הזיכרון הוא חלק משמעותי בחיים היהודיים שלנו. אוויל הוא מסוכלים על מה שהיה, ומש לאומדים ומתקדמים.

במשך ההיסטוריה הארוכה שלנו היו מלחמות רבות, ופעמים רבות נהרגו בהן יותר לוחמים מאשר בכל מלחמות צה"ל יחד, ומעולם לא מצינו שתקנו חנמים יום זיכרון לנופלים.

אלא שאם יש מקום לקיים יום זיכרון, הרי זה בתנאי שהוא יקדש לחינוך ולעניינו ותפקידו של עם ישראל, ולערך מסירות הנפש למען נלל ישראל. רבים טועים וחושבים, שנלל שיריניו יותר את ראשם בעצבות, ויתארו בצבעים קודרים את הנאב על נפילת החיילים, כך ינבדו יותר את זיכרם. אבל האמת הפונה, היחס הנכון לנופלים - שהם קדושים. שנל חייהם נצרפו ונתקדשו במסירות הנפש למען העם והארץ. עליהם אמרו חז"ל: הרוגי מלכות - אין אדם יכול לעמוד במחיצתם בגן עדן נפטחים נ, א. מ' שאינו מאמין - חושב שהם יותר מתים, אבל יהודי מאמין יודע שבאמת הם יותר חיים מנל השאר. הם מתו בקיצור ימים בעולם הזה, אבל הם חיים מאוד בעולם שנולו ארוך - בעולם הבא. הם הרבה יותר חיים מאתנו. הם קדושים, ואמרו חנמים נסנהדרין צב, א: "קדוש לעולם קיים".

במותם על קידוש ה' הם התעלו מן המציאות הפרטית שבה שרוי נל יהודי אל המדרגה הנללית של קדושת נלל ישראל. בזה שמתרו את נל חייהם למען נלל ישראל, התרוממו להיות במדרגתו. והם קשורים יותר אל הקב"ה, אל מקור החיים. ולנו במיתתם הוסיפו הרבה חיים בעולם האמת ובעולם הזה, ובזכותם אנחנו חיים נאן, ונל מה שאנו עושים משלהם הוא.

הרב אליעזר מלמד מדגיש שיש טעם לקיום יום הזיכרון רק אם הוא מוקדש לחינוך - לאמידה מהנופלים על מהותה של ארץ ישראל, על מסירות הנפש ועל קדושתם של הרוגי מלכות. ז"א שהזיכרון צריך להגיע לידי מעשה - לאידה והתחזקות, ולא להישאר בעצבות והאבל.

לעיתים עובר הרהור בלב, בשעת תוגה ועער, האם לא פשע כבד פשענו כלפי בנינו בהביאנו אותם לאוויר העולם בארץ שסועת מלחמות זו - אדמת מריבה מימי-קדם ועד היום, ארץ משכלת יושביה, אשר אלפים ורבבות מבניה נחרץ גורלם עם הולדתם להיקטף בדמי ימיהם וליפול קרבן על מזבח מלחמה שסופה מי ישורנו? כל עוד אנו, החיים, זוכרים ומזכירים אותם - הם לא מתו - הם ממשיכים לחיות.

שבת שלום ושלום